

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

Ławnik Marek Popowicz

Protokolant starszy sekretarz sądowy Anna Tarasiuk

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2019 r., odwołania M. Z. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł., na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt PK I SD [...], w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora M. Z. w czynnościach służbowych do dnia 27 lipca 2019 r.,
na podstawie art.437 § 1 k.p.k.,

postanawia:

- I. odwołania nie uwzględnić i zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy
- II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Zastępcy Prokuratora Okręgowego w Ł. z dnia 27 lipca 2018 r., sygn. PO V WO [...], prokurator M. Z. został zawieszony w czynnościach służbowych, na okres sześciu miesięcy, tj. z dniem 27 lipca 2018 roku do dnia 27 stycznia 2019 r., wobec powzięcia w postępowaniu służbowym uzasadnionego podejrzenia, iż: „M. Z. uchybił godności urzędu prokuratorowskiego poprzez wprowadzenie w błąd lub wyzyskanie błędu co do rzekomego istnienia albo etapu choroby jego córki i związanych z tym potrzeb finansowych oraz co do pozornego zajęcia środków na jego rachunku bankowym lub powstania zadłużenia w banku,

jak również posługiwanie się podrobionymi dokumentami (...), co wypełnia znamiona przewinienia dyscyplinarnego wskazanego w treści 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku, Prawo o prokuraturze (dalej: Prawo o prokuraturze), ale również przestępstwa stypizowanego w art. 286 § 1 k.k.” (k. 214, akta zastępcze sygn. RP IV RD [...]).

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2018 r., sygn. akt PO I Ds [...], (k. 261, akta zastępcze sygn. RP IV RD [...]) prokurator Prokuratury Okręgowej w S. wszczął śledztwo:

- „w sprawie zaistniałego w okresie od grudnia 2013 roku do 17 kwietnia 2018 w Ł. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzenia prokuratorów i pracowników Prokuratury Rejonowej w Ł. oraz prokuratorów Prokuratury Okręgowej w Ł. przez M. Z. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł., wykonującego wówczas obowiązki służbowe w Prokuraturze Rejonowej w Ł. oraz w ramach delegacji w Prokuraturze Okręgowej w Ł., do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia w błąd oraz wyzyskania błędu co do ciężkiej choroby własnej córki W. Z. na łączną kwotę nie mniejszą niż 1950 złotych, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.,

- w sprawie zaistniałego w okresie od 2012 roku do lutego 2018 roku w Ł. podrobienia w celu użycia za autentyczne przez M. Z. prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł., uprzednio wykonującego obowiązki służbowe w Prokuraturze Rejonowej w Ł. oraz w ramach delegacji w Prokuraturze Okręgowej w Ł. dokumentów w postaci:

- pozwu o rozwód dotyczącego małżonków J. Z. i M. Z.,
- wyroku Sądu Okręgowego w Ł. dotyczącego rozwiązania małżeństwa J. Z. i M. Z.,
- pisma opatrzonego datą 22 listopada 2014 roku zatytułowanego >oświadczenie<, zawierającego podpis o treści >J. Z.<,
- karty informacyjnej leczenia szpitalnego w [...] szpitalu M. Z., tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.”.

Aktualnie śledztwo w tej sprawie prowadzi Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, pod sygn. akt PK XIV Ds [...].

Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2018 roku sygn. RP IV RD [...], Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego

(dalej: Rzecznik Dyscyplinarny), wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec prokuratora M. Z. o przewinienie dyscyplinarne z art. 137 §1 Prawa o prokuraturze, (k.225, akta zastępcze sygn. RP IV RD [...]).

Postanowieniem z dnia 29 października 2018 r., sygn. PK I SD [...] Sąd Dyscyplinarny obniżył wynagrodzenie przysługujące prokuratorowi M. Z. do 60%, na czas trwania zawieszenia w czynnościach służbowych (k. 235, akta zastępcze sygn. RP IV RD [...]).

W dniu 15 stycznia 2019 r., Rzecznik Dyscyplinarny wydał postanowienie sygn. akt RP IV RD [...], o przedstawieniu zarzutów dyscyplinarnych prokuratorowi M. Z., polegających na uchybieniu przez niego godności urzędu w ten sposób, że:

„- w okresie od stycznia 2012 r. do lutego 2018 r. w Ł. wprowadzał w błąd prokuratorów i pracowników Prokuratury Rejonowej w Ł. poprzez podejmowanie działań polegających na przekazywaniu im nieprawdziwych informacji o ciężkich chorobach jego małoletniej córki W. Z. i problemach finansowych wynikających m.in. z obciążeń podatkowych po przyjęciu darowizny na leczenie córki z Fundacji [...] i wykorzystywał stworzoną atmosferę współczucia i chęci niesienia pomocy do zaciągania pożyczek i przyjmowania darowizn oraz do mniejszego obciążania go obowiązkami służbowymi,

- w okresie od 2010 r. do marca 2018 r. w Ł. wprowadzał w błąd A. A. co do swojej sytuacji rodzinnej i stanu cywilnego w ten sposób, że w celu uwiarygodnienia informacji dotyczących życia prywatnego przedstawił jej dokumenty w postaci pozwu rozwodowego, następnie podrobionego wyroku sądu orzekającego rozwód oraz pisma z dnia 22 listopada 2014 r. potwierdzającego nieprawdziwe okoliczności o płaceniu alimentów na rzecz córki małoletniej córki W. Z.”, tj. o czyny z art. 137 § 1 Prawa o prokuraturze (k. 276, akta zastępcze sygn. RP IV RD [...]). Postępowanie dyscyplinarne w tej sprawie nadal się toczy.

Rzecznik Dyscyplinarny, w dniu 16 stycznia 2019 r., wniósł o przedłużenie zawieszenia prokuratora M. Z. na dalszy niezbędny okres, to jest do dnia 27 lipca 2019 r. (k.1-4, akt sygn. PK I SD [...]).

W dniu 24 stycznia 2019 r., Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym (dalej: Sąd Dyscyplinarny), rozpoznając ww. wniosek wydał postanowienie, sygn. akt PK I SD [...], którym przedłużył zawieszenie

w czynnościach służbowych M. Z. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł., do dnia 27 lipca 2019 r. stwierdzając, iż: „nie ustały (...) przyczyny uzasadniające konieczność dalszego stosowania zawieszenia w czynnościach. Zarówno bowiem prowadzone przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne jak i śledztwo prowadzone w Prokuraturze Krajowej nie zostały zakończone” (k. 2-2v, akt sygn. I DO 27/19).

Postanowienie Sądu Dyscyplinarnego z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. PK I SD [...], dotyczące przedłużenia zawieszenia, zostało w całości zaskarżone przez prokuratora M. Z. odwołaniem z dnia 6 lutego 2019 r. Skarżący w wywiedzionym przez siebie środku odwoławczym zarzucił ww. postanowieniu:

- „obrazę przepisu postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 150 § 3 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na nieokreśleniu w zaskarżonym postanowieniu zaistnienia uzasadnionych przypadków, wskazujących na zasadność przedłużenia zawieszenia w czynnościach przez jednoczesne pominięcie okoliczności mających znaczenie dla określenia charakteru i zaistnienia przewinienia dyscyplinarnego, stanowiących podstawę do przedłużenia zawieszenia w czynnościach, a także przez odniesienie się jedynie do formalnych przesłanek uzasadniających przedłużenie zawieszenia w czynnościach z całkowitym pominięciem okoliczności przeczących popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego, a tym samym dowolne uznanie, iż zachodzą bliżej nieokreślone uzasadnione przypadki przemawiające za przedłużeniem zawieszenia mnie w czynnościach,

- obrazę przepisu postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 148 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze poprzez jego niezastosowanie i przeprowadzenie posiedzenia w przedmiocie przedłużenia zawieszenia M. Z. w czynnościach na dalszy, niezbędny okres na posiedzeniu niejawnym, podczas gdy, zgodnie z przywołanym przepisem, postępowanie dyscyplinarne przed sądem dyscyplinarnym toczy się jawnie, co oznacza, iż jawność postępowania przed sądem dyscyplinarnym jest regułą nie tylko po skierowaniu przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego, ale także dla wszystkich czynności

podejmowanych przez sąd dyscyplinarny w ramach prowadzonego postępowania dyscyplinarnego, chociażby na etapie jego prowadzenia przez rzecznika dyscyplinarnego”.

Skarżący jednocześnie wniósł o: „zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uznanie postanowienia i orzeczenie odmiennie co do istoty sprawy poprzez uznanie, iż nie zachodzą uzasadnione przypadki przemawiające za przedłużeniem zawieszenia mnie w czynnościach na dalszy, niezbędny okres i odmowę dalszego zawieszenia mnie w czynnościach, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i umorzenie postępowania” (k. 3-10, akt sygn. I DO 27/19).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odnosząc się do wywiedzonego przez obwinionego odwołania, Sąd Najwyższy uznał, że jest ono bezzasadne i na uwzględnienie nie zasługuje.

W kwestii zarzucanej przez skarżącego obrazy art. 150 § 3 Prawa o prokuraturze, stwierdzić należy, iż zarzut ten nie jest zasadny, bowiem sąd I instancji wskazał, iż wciąż prowadzone w sprawie postępowanie dyscyplinarne przeciwko prokuratorowi M. Z., w którym konieczne jest wykonanie kolejnych czynności procesowych „w postaci przesłuchania kolejnych świadków oraz uzyskania opinii biegłych z zakresu psychiatrii odnośnie poczytalności podejrzanego”. Okoliczność ta, w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszym składzie w pełni uzasadnia konieczność dalszego stosowania zawieszenia w czynnościach służbowych. Zgodnie z art. 150 § 1 Prawa o prokuraturze, prokurator może być zawieszony, jeżeli z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego konieczne jest natychmiastowe odsunięcie go od wykonywania obowiązków służbowych. Prokuratorowi M. Z. zarzuca się ww. czyny stanowiące delikt dyscyplinarny z art. 137 § 1 Prawa o prokuraturze, wyczerpujące zarazem znamiona przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego (art. 270 § 1 i art. 286 § 1 k.k.) Tym samym oczywistym jest, że charakter rzeczonych przewinień dyscyplinarnych zarzucanych skarżącemu, co zasługuje na podkreślenie – przewinień godzących w powagę i zaufanie do urzędu prokuratora oraz wypełniających znamiona

przestępstwa, nie tylko zezwalał, ale wręcz nakazywał natychmiastowe odsunięcie M. Z. od wykonywania obowiązków prokuratorskich.

Zgodnie z poglądami Sądu Najwyższego, które Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela, wyrażonymi co prawda w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych, zachowujących jednak aktualność w odniesieniu do instytucji zawieszenia w czynnościach służbowych prokuratora, „istotne są merytoryczne motywy zawieszenia obwinionego sędziego w czynnościach służbowych, polegające na tym, że ranga stawianych zarzutów uniemożliwia mu pełnienie jakichkolwiek czynności sędziowskich” (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2009 r. sygn. SNO 20/09). „Sąd dyscyplinarny nie rozstrzyga o zasadności zarzutów z postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, a tylko o zasadności odsunięcia sędziego od wykonywania czynności służbowych w związku ze sformułowanymi zarzutami (...). Jak wskazał Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w uzasadnieniach uchwał: z dnia 8 października 2008 r., sygn. SNO 79/08 i z dnia 7 kwietnia 2009 r., sygn. SNO 20/09, w postępowaniu w przedmiocie zawieszenia sędziego w trybie art. 129 § 1 u.s.p. (przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne), sąd dyscyplinarny nie rozstrzyga o zasadności zarzutów z postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, a tylko o zasadności odsunięcia sędziego od wykonywania czynności służbowych w związku ze sformułowanymi zarzutami” (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2009 r., sygn. SNO 72/09).

Podobne stanowisko w odniesieniu do prokuratorów wyrażono w doktrynie (vide: „Prawo o prokuraturze – komentarz” A. Kiełtyka, W. Kotowski, A. Ważny, Warszawa 2017, str. 558, tezy 1-2). Zatem wobec faktu, iż na dzień wydania postanowienia przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, w dniu 24 stycznia 2019 r., sygn. akt PK I SD [...], prokurator M. Z. pozostawał pod zarzutem popełnienia wskazanych powyżej deliktów dyscyplinarnych, których ranga niewątpliwie uniemożliwia pełnienie jakichkolwiek czynności prokuratorskich, orzeczenie sądu pierwszej instancji przedłużającego okres jego zawieszenia w czynnościach służbowych do dnia 27 lipca 2019 r., uznać należy za prawidłowe. Zajmowanie przez obwinionego w trakcie trwania postępowania dyscyplinarnego

stanowiska prokuratora, od którego ustawa wymaga nieskazitelnego charakteru (art. 75 § 1 pkt 2), w ocenie Sądu Najwyższego może doprowadzić do podważenia autorytetu prokuratury, której zadaniem jest wszak strzeżenie praworządności.

Drugi z zarzutów wywiedzionego przez prokuratora M. Z. odwołania, dotyczący obrazy art. 148 § 1 Prawa o prokuraturze, także na uwzględnienie nie zasługuje. Przepis ten stanowiący, że „Postępowanie dyscyplinarne przed sądem dyscyplinarnym toczy się jawnie”, nie ma zastosowania do postępowań rozstrzygających kwestie wypadkowe na etapie postępowania prowadzonego przez Rzecznika, takie jak np. rozpoznanie zażalenia na postanowienie o zawieszeniu w czynnościach. Do takich postępowań na podstawie art. 171 pkt 1 Prawa o prokuraturze stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego, w tym art. 95b § 1 k.p.k., zgodnie z którym „posiedzenie odbywa się z wyłączeniem jawności, chyba że ustawa stanowi inaczej albo prezes sądu lub sąd zarządzi inaczej” oraz przepis art. 96 § 1 k.p.k., stanowiący, że: „strony oraz osoby niebędące stronami, jeżeli ma to znaczenie dla ochrony ich praw lub interesów, mają prawo wziąć udział w posiedzeniu wówczas, gdy ustawa tak stanowi, chyba że ich udział jest obowiązkowy”. Ponieważ żadna ustawa nie zawiera przepisu przyznającego obwinionemu prokuratorowi prawa do udziału w posiedzeniu sądu dyscyplinarnego, rozpoznającego odwołanie od postanowienia o zawieszeniu go w czynnościach, stwierdzić należy, że sąd dyscyplinarny nie informując obwinionego o terminie i miejscu rozpoznania wniesionego przez niego środka odwoławczego nie naruszył przepisów postępowania.

Ze wskazanych powyżej względów Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozycyjnej postanowienia, rozstrzygając jednocześnie o kosztach postępowania odwoławczego zgodnie z art. 166 Prawa o prokuraturze.